

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

Jaarverslag 2017

Landelijke Klachtencommissies
Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	p. 2
1. Voorwoord	p. 3
2. Het secretariaat van GCBO	p. 4
3. Samenstelling van de commissies	p. 5
4. Opvallende ontwikkelingen 2017	p. 8
5. Behandelde klachten in 2017 in getallen	p. 11

1. Voorwoord

GCBO is een samenwerkingsverband van landelijke klachten- en geschillencommissies ingesteld door de profielorganisaties van het bijzonder onderwijs. De GCBO commissies zijn door hun samenstelling als geen ander vertrouwd met de religieuze, levensbeschouwelijke en pedagogische waarden, die voor bijzondere scholen een belangrijke inspiratiebron vormen. Het secretariaat van de Commissies levert binnen de grenzen van de wettelijk geregelde klachtprocedure en het reglement maatwerk.

In het verslagjaar 2017 van de Landelijke Klachtencommissies van GCBO zijn in totaal 274 klachten door de commissies behandeld. Daarnaast zijn 125 meldingen ingekomen, die mede door tussenkomst van het secretariaat niet tot een klachtbehandeling hebben geleid. In dit verslagjaar zijn 685 schoolbesturen, met in totaal 3621 scholen bij de klachtencommissies van GCBO aangesloten.

Opvallende ontwikkeling is wederom dat bij veel ingediende klachten steeds vaker sprake is van meervoudige complexe problematiek. Hierbij wordt door sommige klagers een groot beslag gelegd op het secretariaat, doordat er veel aanvullingen gestuurd en veel vragen gesteld worden gedurende de klachtbehandeling. De Commissies zijn hierdoor meer tijd kwijt aan de behandeling van de klachten. De Commissies streven ernaar oplossingsgericht te werken, maar merkbaar is dat niet alle partijen hiernaar op zoek zijn.

In het voorwoord in het jaarverslag van 2016 werd door mij al aangegeven dat een groot aantal klachten is ingediend waarbij de school als partij betrokken is geraakt in het geschil tussen gescheiden ouders. Naar aanleiding hiervan heeft de Stichting GCBO op 10 november 2017 een mini-symposium georganiseerd voor de leden van haar Klachtencommissies, waar de problematiek rondom scholen en complexe scheidingen uitgebreid aan de orde is gekomen. Meer hierover kunt u vinden op bladzijde 8.

Gezien het succes van dit mini-symposium en het feit dat de Klachtencommissies dit jaar 20 jaar bestaan heeft GCBO besloten in 2018 wederom een mini-symposium te houden, ditmaal voor een uitgebreidere kring van genodigden. Meer informatie hierover volgt in de loop van 2018 op de website van GCBO.

Aan het eind van het jaar werden wij opgeschrikt door het bericht dat commissielid voor de landelijke klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs mr. A.H. Westendorp op 8 december 2017 onverwacht is overleden. Op de dag van de Jaarvergadering van deze commissie is Ad onder grote belangstelling op een mooie en persoonlijke wijze herdacht. Ad was een buitengewoon commissielid. Hij behoorde tot degenen die vanaf het begin deel uitmaakten van deze commissie, beginnend als secretaris. Zijn leven als advocaat heeft in het teken gestaan van het bijstaan van mensen. Alles wat Ad deed, deed hij met een groot hart. Ook in de commissie voor het algemeen bijzonder onderwijs bracht hij naast een immense ervaring en kennis een enorme hartelijkheid in. Het was een plezier met hem samen te werken. De commissie mist Ad zeer.

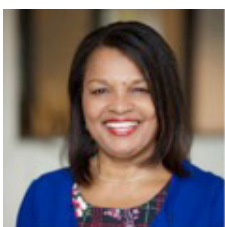
Den Haag, mei 2017

mr. Simon Steen, voorzitter bestuur stichting GCBO

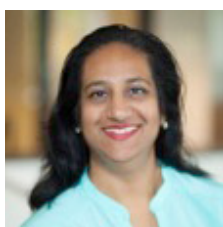
2. Secretariaat GCBO in 2017

Het eerste telefonisch contact met GCBO verloopt via de informatie-desk. De medewerkers beantwoorden vragen over de klachtprocedure en geven informatie zowel aan “potentiele” klagers als aan scholen. Indien nodig verwijzen zij door naar andere organisaties. Ook vragen over aansluiting bij GCBO worden hier beantwoord.

Medewerkers informatie-desk

Joyce Koornaar

Andjena Khedoe

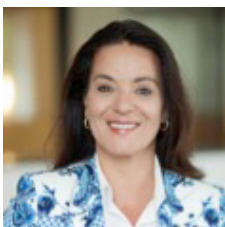

Anita Kuiper

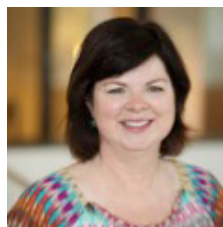
Werkwijze van het secretariaat:

Het secretariaat van GCBO streeft ernaar klachten op school/bestuursniveau af te handelen. De secretarissen proberen in eerste instantie de klachten zoveel mogelijk via bemiddeling op te lossen. Wanneer bijvoorbeeld blijkt dat de klacht nog niet op bestuursniveau is behandeld, kan de (externe) vertrouwenspersoon van het bevoegd gezag worden ingeschakeld. Voor afhandeling op school/bestuursniveau wordt ook ruimte gegeven als de klacht al door de Commissie in behandeling is genomen. Ook kan mediation worden ingezet. Dit gebeurt natuurlijk met instemming van alle partijen. In 2017 heeft dit als resultaat gehad dat **47** bij GCBO ingediende klachten alsnog op school/bestuursniveau opgelost konden worden.

Secretarissen van de Commissies

Achien Gröllers
coördinator GCBO

Helen Vos
secretaris

Dorine Dane
secretaris

Nynke Anjema
secretaris

3. Samenstelling van de commissies

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs bestond in 2017 uit:

- Dhr. mr. H.C. Naves, President rechtbank, voorzitter
- Dhr. mr. F.J. Agema, senior rechter rechtbank, plv
- Mw. mr. E.I. Batelaan-Boomsma, senior rechter rechtbank, plv
- Dhr. mr. Joh. C. Westmaas, juridisch adviseur en oud-burgemeester, plv
- Mw. mr. M. Iedema, raadsheer Hof, plv
- Dhr. drs. K.M.P.A.M. Habryka, huisarts, lid
- Mw. drs. M. Hoogenkamp, onderwijskundige, lid
- Dhr. drs. K.B. Visser, onderwijskundige, lid
- Dhr. drs. J. van Tongeren, onderwijsadviseur, psychodiagnosticus, lid
- Dhr. M. de Blaauw MED, docent en pubercoach, lid
- Mw. E. van Seventer, oud schooldirecteur en trainer/coach po, lid
- Dhr. E.M. Schippers, beleidsmedewerker jeugd en onderwijs, lid
- Mw. P.P.W.A.M. Vervoort, vertrouwenspersoon, lid
- Dhr. ing. J.T. Havinga MES, bestuurder VO, lid
- Dhr. G. Tissink, directeur/bestuurder PO, lid
- Mw. E. Couperus, pedagoog, directeur PO, lid

Leden Noordelijke Kamer

- Dhr. M.S. Veldstra, consultant, lid
- Mw. drs. G. Moes ten Brug, arts jeugdgezondheidszorg, lid
- Dhr. mr. W.R. van der Velde, advocaat, lid
- Dhr. ir. E. Nijboer, trainer/coach, lid
- Mw. mr. D.J. Klijn, rechter rechtbank Noord Nederland, lid

Freelance secretarissen

- Mw. mr. B. Jongedijk-Eijsink, advocaat
- Mw. mr. A. Jopse, jurist OM
- Mw. mr. M. Mulder-Das (secretaris Noordelijke Kamer), jurist

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs bestond in 2017 uit:

- Mw. mr. A. van Oorscot, raadsheer Hof, voorzitter
- Mw. mr. M. van der Veen, senior rechter, voorzitter
- Mw. drs. V. Gommers-Weijnen, oud-rector, lid
- Dhr. drs. P. Hupsch, oud-rector, lid
- Mw. mr. drs. A. Kortmann-Huysmans, jurist, lid
- Mw. drs. L. van der Linden-Stallinga, oud inspecteur onderwijs, lid
- Mw. drs. W. Lippits-Wacht, oud-rector, lid
- Dhr. J. Montanus, staffunctionaris, lid
- Dhr. A. Tillekens, oud directeur PO, lid

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

De landelijke klachtencommissie voor het gereformeerd onderwijs bestond in 2017 uit:

- Dhr. mr. A. Morijn, advocaat, plv
- Dhr. K. Clements, directeur IVBO, lid
- Mw. K. Harsevoort-Zoer, orthopedagoge, lid
- Dhr. mr. F.P. Troost, advocaat, lid

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het Gereformeerd Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

De commissie voor het algemeen bijzonder onderwijs bestond in 2017 uit:

- Dhr. mr. C. Sjenitzer, oud-advocaat, voorzitter
- Dhr. mr. J.H.A. Teulings, oud-raadsheer Gerechtshof, plv en lid
- Mr. W.G.G.M. van Holsteijn, senior jurist Ministerie van Onderwijs
- Dhr. mr. A.H. Westendorp, advocaat, lid (overleden december 2017)
- Mw. E.H. Gordijn-Oud, oud leerkracht en IB-er speciaal onderwijs, lid
- Mw. A.E. Blik- de Jong, oud leerkracht en oud gedeputeerde Flevoland, lid
- Mw. A.M. Janbroers, oud-directeur PO, lid

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

4. Opvallende ontwikkelingen 2017

4.1 Mini symposium GCBO over (v)echtscheiding en de rol van de school; Informatieverstrekking aan gescheiden ouders

De klachtencommissies van GCBO zien een toename van het aantal klachten met betrekking tot de meervoudige problematiek rond (v)echtscheidingen en de rol die school daarin, vaak ongewild, speelt.

Op 10 november 2017 heeft GCBO een mini symposium georganiseerd over dit thema. Commissielid van de landelijke klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs mr. D.J. Klein is familierechter en voorzitter van de Werkgroep Vechtscheidingen. Zij heeft tijdens het symposium gesproken over dit thema. Ook hebben de directeur van de St. Josephschool te Leiden, mevrouw M. Tolenaar en prof. mr. P. Vlaardingerbroek, emeritus hoogleraar jeugd en familierecht, een bijdrage geleverd aan het symposium.

Klijn doet een oproep aan de school: help de kinderen, hoe eerder hoe minder de schade. Het gaat om het belang van het kind. Scholen dienen geen partij te trekken. Klijn pleit voor het doorbreken van de schotten tussen hulpverleners teneinde een integraal beeld van een situatie rondom een kind te krijgen.

Volgens prof. Vlaardingerbroek verandert het begrip 'ouders'. Niet duidelijk is wie wie is. Dit terwijl het voor een school juist heel helder moet zijn wie de ouders zijn van een kind en wat diens rechten en plichten zijn. Een zeer belangrijk hulpmiddel om hierachter te komen, is te kijken wie het gezag heeft over een kind. Degene die officieel het gezag heeft, heeft namelijk recht op alle informatie over een kind. Maar er kunnen ook derden om het kind heen staan met rechten, zoals recht op omgang en informatierecht. Vlaardingerbroek raadt de school aan transparant te zijn over het delen van informatie. Dan is de kans op conflicten kleiner.

Tolenaar ziet ouders en school als een dynamiek waardoor er veel aandacht is voor oudercontact op haar school. Vertrouwen is het uitgangspunt. Informatie over het kind wordt gedeeld met beide ouders, hetzij in de vorm van één gesprek hetzij in de vorm van twee gesprekken. Nauw contact met beide ouders is altijd in het voordeel van het kind. En dat kost inderdaad tijd. Omgaan met ouders die uit elkaar zijn, leer je in de praktijk. Daarbij is het soms lastig de neutraliteit te bewaren.

Ook uit de uitspraken van de klachtencommissies blijkt dat met voornoemde aspecten en conclusie rekening gehouden dient te worden.

De conclusie van het minisymposium is:
Let op school, trek geen partij!

Uit een uitspraak van de landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs van 9 mei 2017 (2017/014) wordt nader ingegaan op de informatieverstrekking aan een ouder zonder gezag en blijkt dat de commissie het volgende heeft overwogen:

Naar aanleiding van de klacht over het uitsluitend informeren van de ex-partner van klager: Artikel 11 Wet op het primair onderwijs (WPO) bepaalt dat een school rapporteert over de vorderingen van de leerlingen aan hun ouders. Ook een ouder die niet het ouderlijk gezag over zijn kind heeft, heeft desgevraagd recht op informatie van de school. Dit is geregeld in artikel 1:377c van het Burgerlijk Wetboek. Op grond van dat artikel zijn er twee uitzonderingen voor het verstrekken van informatie, namelijk: het verstrekken van informatie is niet in belang van het kind, of de school zou de informatie ook niet aan de gezaghebbende ouder verstrekken. Dit laatste is hier niet aan de orde.

De school dient een eigen belangenafweging te maken en heeft een zelfstandige onderzoek plicht of het belang van het kind zich niet tegen de informatieverstrekking verzet. De school kan niet volstaan met het doorverwijzen naar de gezaghebbende ouder voor het verkrijgen van informatie. (zie Scholtes School en Wet, november 2016 p. 6 en 7). Het enkele feit dat de gezaghebbende ouder zich tegen het geven van informatie verzet is niet voldoende. Deze zal dit dan moeten onderbouwen met bij voorkeur een gerechtelijke uitspraak waarin de informatiebeperking is opgenomen.

Nu klager slechts verzocht heeft om informatie die per e-mail kan worden verstrekt, ziet de Commissie geen aanleiding om de informatie te weigeren. Volgens de Commissie gaat het in dit geval om belangrijke feiten of omstandigheden betreffende de persoon van het kind of diens verzorging of opvoeding, zoals genoemd in artikel 1:377c van het Burgerlijk Wetboek. Dit artikel ziet in hoofdzaak op informatie betreffende de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. De memorie van toelichting noemt in dat kader uitdrukkelijk de schoolkeuze, leerprestaties, beroepskeuze, medische kwesties en aangelegenheden op financieel terrein die de minderjarige direct aangaan (Kamerstukken II 1992/1993, 23012, nr. 3). De Commissie komt op grond van het bovenstaande tot het oordeel dat de school zich voornamelijk op eenzijdige informatie heeft gebaseerd en niet altijd de vereiste neutraliteit in acht heeft genomen. Tevens heeft de school onvoldoende kunnen motiveren welk belang zich zou verzetten tegen het ontvangen van schriftelijke informatie zoals door klager is verzocht. De Commissie acht de klacht gegrond.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag beleid op te stellen hoe er met informatie rondom gescheiden ouders om dient te worden gegaan en medewerkers daarop te scholen, waarbij aandacht gegeven wordt aan het feit dat de school een zelfstandige, neutrale onderzoeksplicht heeft.”

Ook in uitspraak 2017/001 blijkt dat het opstellen van een protocol geen overbodige luxe is. De landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs overweegt:

“Naar aanleiding van deze casus en gezien het feit dat de school geen beleid heeft met betrekking tot informatievoorziening aan gescheiden ouders, doet de Commissie een aanbeveling aan het bevoegd gezag om een ‘Protocol informatieverstrekking aan gescheiden ouders op te stellen, waarbij het uitgangspunt is dat de school een neutrale positie inneemt

ten opzichte van beide ouders en ouders op gelijke wijze geïnformeerd worden over hun kind.”

Mede gelet op voorgaande uitspraken wordt geadviseerd aan scholen een dergelijk protocol op te stellen, voor zover dat nog niet is gebeurd.

Van het mini symposium is een verslag opgemaakt dat gepubliceerd is op de website van de GCBO.

4.2 De aard van de klachten in 2017

I Passend Onderwijs en pedagogische of didactische handelwijze leerkrachten/directie

In 2017 hadden 32 behandelde klachten betrekking op Passend onderwijs of pedagogische begeleiding door de school.

II Schoolorganisatie

Hieronder vallen klachten over:

- communicatie
- de klachtafhandeling door schoolbestuur of directie, de houding en de communicatie ten opzichte van de ouders
- informatie gescheiden ouders
- de kwaliteit van het onderwijs
- de hygiëne
- de inning van de ouderbijdrage.

Er zijn 100 klachten ingediend die verband houden met de schoolorganisatie.

III Beoordeling, plaatsing en bevordering van de leerlingen

- schooladvies
- bevordering en plaatsing
- toetsing
- toelating

Het aantal klachten met betrekking tot beoordeling, plaatsing en bevordering van de leerlingen bedroeg in 2017 45 klachten.

IV Sancties tegen leerlingen

- straffen, schorsing of verwijdering

In 2017 zijn hierover 16 klachten ingediend.

V Veiligheid op school

- geestelijke of fysieke intimidatie dan wel mishandeling
- onveilig schoolklimaat
- pesten
- discriminatie, agressie en geweld

Er werden in 2017 65 klachten ingediend over dit onderwerp.

VI Arbeidsrechtelijke klachten en overige klachten

In 2017 zijn over deze onderwerpen 16 klachten behandeld.

6. Behandelde klachten in 2017 in getallen

Aantal klachten in 2017	RK	PC	AB	GO
Geground	3	9	1	1
Ongegrond	22	33	6	1
Gedeeltelijk geground	11	18	14	-
Op school opgelost	17	24	6	-
Niet gehandhaafd/ingetrokken	22	25	19	-
Niet bevoegd	6	5	1	1
Op zitting geschikt	2	3	-	-
Niet-ontvankelijk	4	5	3	-
Nog geen oordeel	6	1	-	-
Mediation	1	2	-	-
Niet in behandeling	-	1	1	-
Totaal	94	126	51	3

Klachten naar onderwijssoort	RK	PC	AB	GO
Primair onderwijs	70	81	36	2
Voortgezet onderwijs	19	33	10	1
MBO	1	6	-	-
S(B)O/VSO	4	6	5	-

Verdeling van klachten naar soort klacht		
Soort klacht		
I	Passend Onderwijs, pedagogische of didactische handelwijze leerkrachten of directie	32
II	Schoolorganisatie - communicatie - de klachtafhandeling door schoolbestuur of directie, de houding en de communicatie ten opzichte van de ouders - informatie gescheiden ouders - de kwaliteit van het onderwijs - de hygiëne - de inning van de ouderbijdrage	100
III	Beoordeling, plaatsing en bevordering van de leerlingen - schooladvies - bevordering en plaatsing - toetsing - toelating	45
IV	Sancties tegen leerlingen - straffen, schorsing of verwijdering	16
V	Veiligheid op school - geestelijke of fysieke intimidatie dan wel mishandeling - onveilig schoolklimaat - pesten - discriminatie, agressie en geweld	65
VI	Arbeidsrechtelijke klachten en overige klachten	16

Aantal uitgebrachte adviezen gegrond / deels gegrond	RK	PC	AB	GO
Bevoegd gezag neemt advies over	8	19	4	1
Bevoegd gezag neemt advies niet of gedeeltelijk over	5	5	5	-
(nog) Geen reactie van het bevoegd gezag n.a.v. het advies	2	4	3	1

De adviezen uit 2017 kunt u vinden op onze website www.gcbo.nl